

Vyvěšeno dne: 14. 9. 2026

Svěšeno dne: 29. 9. 2026

25 Cdo 1233/2025-418

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Tiché a soudců JUDr. Roberta Waltra a JUDr. Martiny Vršanské v právní věci žalobce: **Mgr. Viktor Najmon**, bytem K Závěrce 2746/22, 150 00 Praha 5, zastoupený Mgr. Martinem Křtilem, advokátem se sídlem Za Poříčskou bránou 334/4, 186 00 Praha 8, proti žalovanému: **Mgr. Et Mgr. et Mgr. Tomáš Zdechovský, MBA**, bytem Mánesova 712/7, 500 02 Hradec Králové, zastoupený JUDr. Evou Ondřejovou, LL. M., Ph.D., advokátkou se sídlem Příčná 663/8, 110 00 Praha 1, o ochranu osobnosti, vedené u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 8 C 158/2023, o dovolání žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 11. 2024, č. j. 26 Co 211/2024-337, tak to :

Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 26. 11. 2024, č. j. 26 Co 211/2024-337, a rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 20. 3. 2024, č. j. 8 C 158/2023-280, **se zrušují** a věc se vrací Okresnímu soudu v Hradci Králové k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se po žalovaném domáhal omluvy a finančního zadostiučinění ve výši 100 000 Kč za neoprávněný zásah do jeho osobnostních práv výroky, které žalovaný pronesl v televizním rozhovoru a které sdílel na svých webových stránkách, profilu na Facebooku a na svém účtu na sociální síti Twitter.
2. K odvolání žalobce Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 26. 11. 2024, č. j. 26 Co 211/2024-337, potvrdil rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 20. 3. 2024, č. j. 8 C 158/2023-280, jímž tento soud zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zveřejnění ve výroku specifikované omluvy a zaplacení finančního zadostiučinění a rozhodl

o náhradě nákladů řízení; současně rozhodl o náhradě nákladů odvolacího řízení. Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu prvního stupně, že žalobce byl dlouholetým zaměstnancem Úřadu práce ČR, od roku 2020 byl ve funkci generálního ředitele. Dne 14. 2. 2023 byl během osobní schůzky s ministrem práce a sociálních věcí Marianem Jurečkou z této funkce odvolán z důvodu zhoršených pracovních výsledků a služebního hodnocení. Žalobce na této schůzce pořídil tajně nahrávku, jejíž obsah se následně dostal do médií a z níž vyplývá, že ministr žalobci sdělil, že již v něj jako manažera nemá důvěru a v případě dohody o ukončení funkce by mohl žalobce obdržet finanční odměnu. V opačném případě bude z funkce odvolán. V reakci na medializaci nahrávky žalovaný, který působí jako europoslanec, v televizním pořadu 360° na CNN Prima NEWS pronesl na adresu žalobce, že se „projevil jako podrazák, který vystřiženou část rozhovoru pustil do opozičního média a snaží se ministra Mariana Jurečku zdiskreditovat“, že je „bezcharakterní člověk“ a „člověk, který opakovaně lže do médií“, což následně žalovaný sdílel na svých webových stránkách a osobních profilech na sociálních sítích Facebook a Twitter.

3. Po právní stránce odvolací soud věc posoudil podle § 81, § 82 a § 2951 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, (dále jen „o. z.“) a ve shodě se soudem prvního stupně dovedl, že výroky žalovaného pronesené v televizní relaci a jejich rozšíření na internetu nebyly dostatečně způsobily přivodit žalobci újmu a snížit jeho čest. Odvolací soud obsáhle odkázal na judikaturu a uzavřel, že na žalobce je třeba pohlížet jako na osobu veřejně činnou, povinnou snášet vyšší míru kritiky, a to jak vzhledem k jeho vysoké funkci ve státní správě, tak i proto, že nahrávka, kterou pořídil a umožnil její zpřístupnění médiím, se stala předmětem veřejné diskuse, jíž se sám účastnil. Výroky žalovaného se týkaly veřejné (nikoli soukromé) sféry žalobce a byly proneseny v rámci veřejné politické debaty. Jsou částečně hodnotovým soudem a částečně kritikou žalobce. Vycházejí z pravdivého základu, neboť existovala platná rozhodnutí o odvolání žalobce z funkce, negativní služební hodnocení za rok 2022 a tajně pořizená nahrávka ze schůzky s ministrem. Žalovaný vycházel z veřejně dostupných podkladů, o jejichž správnosti neměl důvod pochybovat. Výroky, které žalovaný použil, považoval soud za expresivní, avšak nikoli vulgární. Dovedl, že zásah do osobnostních práv žalobce nepřesáhl přípustnou intenzitu takovou měrou, kterou již nelze tolerovat, a proto neshledal důvodným nárok na poskytnutí omluvy ani finančního zadostiučinění.

4. Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalobce dovolání, jehož přípustnost podle § 237 o. s. ř. spatřuje v tom, že rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení právních otázek při jejichž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího a Ústavního soudu, případně nebyly v rozhodovací praxi dovolacího soudu ve všech souvislostech vyřešeny. S odkazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 2366/2009 namítá, že výroky žalovaného, byť vyjádřené v kontextu politické debaty, překročily meze přípustné kritiky a došlo tak k neoprávněnému zásahu do jeho osobnostních práv. Kritika ve formě expresivních, byť ne vulgárních výroků, jako je označení žalobce za „podrazáka“ či „bezcharakterního člověka“ přesahuje hranici přiměřenosti, pokud není dostatečně podložena fakty a skutečnostmi, neboť mají jasně negativní konotace a mohou poškodit pověst žalobce, což nelze považovat za přiměřené v politické debatě. Při hodnocení intenzity hodnotících soudů, resp. kritiky, je nezbytné přihlídnout rovněž k osobě jejich tvůrce. Osoba vykonávající vyšší politickou funkci by neměla užívat nepřiměřených expresivních výroků, neboť takové výroky mají potenciál způsobit závažnější újmu osobě, jíž jsou určeny, vzhledem k vyšší váze a veřejnému dosahu prohlášení této osoby. Dovolatel je přesvědčen, že došlo k neoprávněnému zásahu do jeho osobnostních práv nejen urážlivými výrazy o jeho osobě, ale i kvůli nepřiměřenosti kritiky, která se neopírá o pravdivý základ. Soudy svým rozhodnutím nerespektovaly ustálenou judikaturu. Nesouhlasí rovněž

se závěrem, že vyšší míra snášenlivosti kritiky je aplikovatelná na osoby veřejně činné; i ony mají právo na ochranu svých osobnostních práv (pověsti a cti). Kritika, která má za cíl očernit dotčenou osobu, není součástí legitimní politické diskuse. I v případě veřejných osob musí být chráněny hranice mezi svobodou projevu a ochranou osobnosti. Soud tak pominul, že právo na ochranu osobnosti je absolutním právem a musí být respektováno i při výkonu veřejných funkcí. Navíc v daném případě byla na žalobce chybně aplikována měřítko pro osoby veřejně činné. Odvolacímu soudu dovolatel vytýká rovněž nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neprovedení všech navržených důkazů i to, že se nevypořádal se všemi skutečnostmi. Navrhl zrušení rozsudků soudů obou stupňů a vrácení věci soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

5. Žalovaný ve vyjádření označil dovolání žalobce za účelové, obsahující pouze polemiku se skutkovými závěry odvolacího soudu. Dovolání považuje za nepřipustné a navrhl jeho odmítnutí pro zjevnou bezdůvodnost.

6. Nejvyšší soud posoudil dovolání podle zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2022, dále jen „o. s. ř.“, a jako soud dovolací (§ 10a o. s. ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno včas, osobou k tomu oprávněnou, účastníkem řízení zastoupeným advokátem, se zabýval jeho přípustností.

7. Podle § 237 o. s. ř. není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

8. Dovolatel vytýká odvolacímu soudu nesprávný právní výklad pojmu osoba veřejně činná a jeho aplikaci na daný případ. Podle ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu obecně platí, že věcí veřejnou je, kromě veškeré agendy státních institucí a činnosti osob působících ve veřejném životě, v zásadě vše, co na sebe upoutává veřejnou pozornost. Tyto veřejné záležitosti, resp. veřejná činnost jednotlivých osob, mohou být veřejně posuzovány (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. 30 Cdo 2563/2009, popř. nálezy Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2005, sp. zn. I. ÚS 453/03). Tzv. osobou veřejného zájmu je proto v zásadě každý, kdo hraje roli ve veřejném životě, včetně osob veřejného zájmu na základě svého chování, např. pokud taková osoba na sebe nejprve upozorní nějakým kontroverzním činem a posléze se k dané věci vyjadřuje do médií. Osoby dotčené debatou o věcech veřejných proto požívají ve vztahu ke kritice jejich činnosti zásadně nižší ochrany než osoby soukromé sféry (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 12. 12. 2012, sp. zn. 30 Cdo 3770/2011, uveřejněný pod č. 31/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, část občanskoprávní, dále jen „Sb. rozh. obč.“, či usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2016, sp. zn. 30 Cdo 464/2016). U osob veřejného zájmu je veřejnost oprávněna mít k dispozici informace, na základě nichž by mohla posoudit jak odbornou, tak morální způsobilost těchto osob konkrétní činnost (funkci) vykonávat a náležitě obstarávat věci veřejné. Prezentace těchto informací a případná kritika však musí souviset s veřejnou činností, kterou daná osoba vykonává (nálezy Ústavního soudu ze dne 4. 4. 2005, sp. zn. IV. ÚS 146/04, rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28. 2. 2011, sp. zn. 30 Cdo 5021/2008, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20. 7. 2016, sp. zn. 30 Cdo 464/2016, nebo ze dne 29. 11. 2007, sp. zn. 30 Cdo 1174/2007, uveřejněné pod č. 29/2009 Sb. rozh. obč.).

9. Touto judikaturou se odvolací soud řídil. Žalobce vykonával vysokou funkci ve státní správě a vydal oficiální vyjádření ke svému odvolání z funkce, kde popsal situaci na Úřadu

práce ze svého pohledu a rozporoval své služební hodnocení. Byť popíral, že jím tajně pořízenou nahrávku z jednání s ministrem Jurečkou předal médiím, je nasnadě, že jediným zdrojem, odkud se mohla do médií dostat, je právě žalobce, ať již byl s jejím zveřejněním srozuměn, či nikoli. Předmětem veřejné debaty pak bylo působení žalobce ve funkci generálního ředitele Úřadu práce ČR a okolnosti ukončení jeho působení v této funkci, tedy veřejné záležitosti, nikoli jeho soukromá sféra. Žalobce pak sám vstoupil do veřejného prostoru vyjádřením se ke svému odvolání z funkce a umožněním zveřejnění jím pořízené nahrávky v médiích. Všechny tyto skutečnosti svědčí o správnosti závěru odvolacího soudu, že žalobce byl v rozhodné době osobou veřejného zájmu a jako taková osoba požíval ve vztahu ke kritice svého jednání zásadně nižší ochrany než osoby soukromé sféry. Lze uzavřít, že odvolací soud se v otázce posouzení žalobce jako osoby veřejného zájmu od ustálené rozhodovací praxe neodchýlil, a proto tato otázka přípustnost dovolání podle § 237 o. s. ř. nezakládá.

10. Přípustnost dovolání proti výroku o náhradě nákladů řízení je pak vyloučena ustanovením § 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.

11. Dovolání je ale podle § 237 o. s. ř. přípustné pro posouzení otázky řešení kolize mezi právem na ochranu cti a dobré pověsti a právem na svobodu projevu, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu.

12. Podle čl. 10 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno.

13. Podle čl. 17 Listiny svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny (odst. 1). Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu (odst. 2).

14. Podle § 81 o. z. je chráněna osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého (odst. 1). Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy (odst. 2).

15. Podle § 82 odst. 1 o. z. člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

16. V případě střetu práva na svobodu projevu s právem na ochranu osobnosti a soukromého života, tedy základních práv stojících na stejné úrovni, je vždy věcí soudů, aby s přihlédnutím k okolnostem každého jednotlivého případu pečlivě zvážily, zda jednomu právu nebyla nedůvodně dána přednost před právem druhým, a aby na základě konkrétních okolností daného případu zvážily, zda výrok dosahuje takové intenzity, že neoprávněně zasahuje do práva na ochranu osobnosti dané osoby, či je situací přiměřený, tedy zda v daném případě preferovat právo na ochranu cti, dobré pověsti a soukromí dotčené osoby, nebo upřednostnit právo na svobodu projevu a šíření informací (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 4. 4. 2005, sp. zn. IV. ÚS 146/04, usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2020, sp. zn. 25 Cdo 652/2020).

17. Při zkoumání přiměřenosti konkrétního výroku (tvrzeného zásahu) je pak třeba v první řadě odlišit, zda se jedná o skutkové tvrzení, nebo hodnotící soud, neboť podmínky kladené na přípustnost každé z těchto kategorií se liší. Skutková tvrzení představují objektivně existující realitu, která je zjiitelná pomocí dokazování, pravdivost tvrzení je tedy ověřitelná. V zásadě platí, že uveřejnění pravdivé informace nezasahuje do práva na ochranu osobnosti, pokud tento údaj není podán tak, že zkresluje skutečnost, či není natolik intimní,

že by jeho zveřejnění odporovalo právu na ochranu soukromí a lidské důstojnosti. Hodnotící soud naopak vyjadřuje subjektivní názor svého autora, který k danému faktu zaujímá určitý postoj tak, že jej hodnotí z hlediska správnosti a přijatelnosti, a to na základě vlastních (subjektivních) kritérií. Hodnotící soud proto nelze jakkoli dokazovat, je však nutné zkoumat, zda se zakládá na pravdivé informaci (reálném, pravdivém základě), zda forma jeho veřejné prezentace je přiměřená a zda zásah do osobnostních práv je nevyhnutelným průvodním jevem výkonu kritiky, tzn. zda primárním cílem kritiky není hanobení a zneuctění dané osoby (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2018, sp. zn. 30 Cdo 1914/2018, rozsudek téhož soudu ze dne 29. 8. 2019, sp. zn. 25 Cdo 3423/2018, a řada dalších).

18. Byť v daném případě odvolací soud judikaturu týkající se ochrany osobnosti ve svém rozhodnutí obsáhle citoval, beze zbytku se jí neřídil. Uzavřel sice, že výroky žalovaného jsou hodnotovým soudem, kritikou žalobce, ale rozhodnutí postrádá zhodnocení konkrétních výroků žalobce zejména z hlediska, zda se opírají o pravdivý základ, i jejich posouzení podle kritérií, která odvolací soud v rozsudku v bodě 16 cituje.

19. Žalovaný žalobce veřejně kritizoval a konkrétně na jeho adresu pronesl, že se „projevil jako podrazák, který vystříženou část rozhovoru pustil do opozičního média a snaží se ministra Mariana Jurečku zdiskreditovat“, že je „bezcharakterní člověk“ a „člověk, který opakovaně lže do médií“. Tyto výroky jsou předmětem tohoto řízení. Proto u každého z těchto výroků je soud povinen zhodnotit, zda jde o skutkové tvrzení či hodnotící soud a proč. Učiní-li závěr, že jde o skutkové tvrzení (alespoň posledně uvedený výrok se jako skutkové tvrzení jeví), pak je třeba zjistit, zda je pravdivé či nikoli. V případě, že dospěje k závěru, že jde o hodnotící soud, musí se zabývat tím, zda se opírá o pravdivý skutkový základ a zda má přiměřenou formu. Jde o posouzení prvního kritéria (povaha výroku) ve smyslu vymezení v nálezu Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2015, sp. zn. II. ÚS 2051/14, které odvolací soud uváděl v bodu 16 svého rozhodnutí, avšak nerespektoval je, kromě kritéria 4 (postavení kritizované osoby), s nímž se v souladu s judikaturou vypořádal. Je však třeba se vypořádat i s dalšími kritérii uvedenými v citovaném nálezu a přihlédnout při tom i ke kontextu a cíli jednotlivých výroků či celého textu. Na základě jejich zhodnocení je pak možno učinit závěr, zda bylo nepřipustně zasaženo do osobnostních práv žalobce a v jakém rozsahu, tedy zda v daném případě nebyla jednomu ze základních práv ve smyslu čl. 10 a 17 Listiny dána přednost před právem druhým (při posouzení jednotlivých kritérií se lze inspirovat postupem Nejvyššího soudu v rozsudku ze dne 20. 9. 2023, sp. zn. 25 Cdo 3108/2021, body 25 až 34).

20. Podle § 242 odst. 3 o. s. ř. je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, odst. 2 písm. a), b) a odst. 3 o. s. ř., jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Dovolací soud však v posuzovaném řízení žádné vady neshledal. Rozhodnutí odvolacího soudu nelze považovat za nepřezkoumatelné (to je patrné již z toho, že na základě něho byl dovolatel schopen úspěšně uplatnit dovolací námitky), byť v řízení nepostupoval zcela správně. K námitce, že soud neprovedl všechny navržené důkazy, lze připomenout, že soud je ve smyslu § 120 odst. 1 o. s. ř. oprávněn posoudit důkazní návrhy účastníků a podle své úvahy rozhodnout, které z navržených důkazů budou provedeny (neprovede především důkazy, které jsou pro věc nerozhodné a nemohou směřovat ke zjištění skutkového stavu věci, jakož i důkazy, které jsou zjevně nabízeny jen proto, aby byl účelově prodloužen spor, popřípadě důkazy k prokázání relevantních tvrzení, jež byla již v dosavadním řízení bez důvodných pochybností ověřena nebo vyvrácena jinými důkazy). Pokud takto postupuje, nelze v tom spatřovat vadu řízení, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci (srov. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 27. 7. 2011, sp. zn. 33 Cdo 2439/2009, ze dne

30. 1. 2013, sp. zn. 33 Cdo 3116/2011, ze dne 6. 3. 2007, sp. zn. 21 Cdo 731/2006, nebo ze dne 25. 5. 2016, sp. zn. 21 Cdo 1402/2016).

21. Z uvedených důvodů je rozsudek odvolacího soudu nesprávný, a proto jej dovolací soud podle § 243e odst. 1 o. s. ř. zrušil. Protože důvody, pro které byl zrušen rozsudek odvolacího soudu, platí také na rozsudek soudu prvního stupně, zrušil dovolací soud podle § 243e odst. 2 o. s. ř. také tento rozsudek a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

22. O náhradě nákladů řízení včetně nákladů řízení dovolacího rozhodne soud v rámci nového rozhodnutí o věci (§ 243g odst. 1 věta druhá o. s. ř.).

P o u ě n í: Proti tomuto rozhodnutí není přípustný opravný prostředek.

V Brně dne 31. 8. 2026

L. S.

JUDr. Hana Tichá v. r.
předsedkyně senátu